

človek stáva optimistickejším a život nie je taký sivý ako bol, ale postupne sa zaplňa farbami. Preto sa nechajme viesť pohybom na vlnách života a verme, že si ho raz vybudujeme taký krásny a ľahký akým býva hra, keď ju hráme nie preto, že musíme, ale preto, že nás to teší“ (s. 137).

Verím, že publikácia bude pre čitateľa cenným zdrojom inšpirácie, porovnávania s vlastným duševným svetom a iste aj zdrojom pre nadobudnutie odvahy veriť vnútornej sile svojho vlastného prežívania.

Gabriela Herényiová

Imrich Ruisel: Inteligencia a myslenie. Riešenie závažných problémov ľudstva v 3. tisícročí závisí od schopnosti využiť našu prirodzenú inteligenciu. Bratislava : Ikar, 2004, 452 strán.

Vari najmodernejším a vysoko ceneným výdobytkom súčasnej doby nie sú ani tak technické vynálezy či inovácie, a ani žiaden iný materiálny produkt. Je to naopak mohutnosť svojou podstatou nehmotná, i keď je schopná produkovať úžitkové predmety. Na túto entitu sa odvolávajú tí, ktorí skrze ňu profitujú, no aj ďalší, ktorí v nedostatku jej prídely od prírody vidia svoj osobný hendikep. Je to inteligencia. Tento celosvetovo často ospevovaný pojem naplňa stránky nielen vedeckých publikácií, ale aj iných popularizačných zdrojov. Aj naše médiá nás z času načas poinformujú o tom, ako sa inteligencia rodí, ako si ju môžeme nakloniť na svoju stranu, resp. nám radia ako si ju zvýšiť, čím následne stúpne naša vlastná cena. Nedávno celé naše Slovensko zachytila vlna túžby odкрыť svoj potenciál inteligencie v hre mapujúcej na výbere účastníkov IQ národa. Po uliciach sa tak zrazu začali premávať ľudia s „vyšším čelom“, pretože noc pred tým im prezradila, že sú géniovia. Iným naopak spadol chochol pri zistení, aké chabé a neatraktívne sú ich schopnosti. Na druhej strane sa niet čomu čudovať. Je právom každého z nás poznať svoje možnosti lepšie, veď len toto exaktné presvedčenie overené odbornou skúsenosťou má právo odobriť naše subjektívne myslenie.

O tom, čo inteligencia je a čo všetko zahŕňa, sa popísalo veľa strán mnohých publikácií. Túžbou každého z nás, ktorí sa o túto schopnosť zaujímate, je ale dostať sa k zdroju, ktorý

celú problematiku sumarizuje, resp. pripraví solídny základ na ďalšie skúmanie. Kliknutím na slovo inteligencia na internetovom prehliadači sa zrazu ocitneme v krajine nespočetných odvolávk a informácií; toto neprehľadné množstvo múdrostí objektívne nie je možné absorbovať. Po preštudovaní niekoľkých sa znechutení dostávame na začiatok, lebo informácia, ktorú sme dostali, je veľakrát strohá a vytrhnutá z kontextu. Práve o kreáciu podobného kontextu, ktorý sprehľadní našu orientáciu v problematike inteligencie, sa pokúša monografia *Inteligencia a myslenie*. Jej autorom je *prof. PhDr. Imrich Ruisel, DrSc.*, riaditeľ Ústavu experimentálnej psychológie SAV a zároveň vedúci Centra excelentnosti pre výskum inteligencie a tvorivosti. Je autorom viacerých monografií, ktoré sa inteligenciou a jej aspektmi zaoberajú. Svoje skúsenosti a vedomosti zároveň odovzdáva v prednáškach na domácom i zahraničnom fóre.

Obsah knihy je prehľadne tematicky rozčlenený do 22 kapitol, pričom každá z nich obsahuje niekoľko podkapitol. Sú koncipované stručne, ale jasne. Bolo by zdĺhavé vypísať ich všetky. Predsa niekoľko uvádzam na ilustráciu bohatého obsahu so širokým záberom: *Vývoj inteligencie, Vývoj myslenia, Myslenie a jazyk, Kultúra a inteligencia, Morálne myslenie, Teórie inteligencie, Testy inteligencie, Kognitívne štýly, Umelá inteligencia, Inteligencia a múdrosť* a ďalšie.

Ponúkaná monografia nie je len akýmsi encyklopedickým súhrnom o inteligencii, ale prezentuje aj výsledky vlastných výskumov a úvah autora. Ako demonštruje samotný názov, kniha nie je jednosmerne zacielená len na inteligenciu, ale aj na myslenie a jeho zástoj v celom kontexte. Autor si uvedomuje, že inteligencia sa definuje ako komplex mnohých schopností, alebo ako kombinácia niekoľkých nezávislých vlastností. Otázkou ostáva nakoľko sa vzájomne prelínajú. Vyznať sa dnes v spleti rôznych teórií inteligencie a myslenia nie je ľahké, mnohé z nich sú príliš jednosmerne zamerané. V takomto prostredí je omylom domnievať sa, že záleží iba na vlastnom názore, ktorý si človek vyberie, pretože takýto po-

stup falošnej interiorizácie teórie môže veľmi ľahko sklzánuť do omylu.

Publikácia veľmi dobre poslúži všetkým „inteligencie chtivým“ ako príručný kompas pri orientácii na mori inteligencie a myslenia. Ak by ste si po prečítaní monografie predsa položili fundamentálnu otázku, *čo je teda predpokladom univerzálne platných kritérií inteligentného človeka a jeho myslenia*, uvedomte si, že dať presnú odpoveď je rovnako nemožné ako definovať inteligenciu samotnú. Jedinečnosť i nedokonalosť takéhoto chápania inteligencie nám otvára nové obzory pre ďalší vedecký výskum a skúmanie.

Ján Uriga

Psychológia a patopsychológia dieťaťa

Číslo 1/2004

Vydal Výskumný ústav detskej psychológie a patopsychológie v Bratislave, Redakcia časopisu Trnavská cesta 112, 821 02 Bratislava, tel. 48292 273, tel/fax: 4342 0973, e-mail: vudpap@nextra.sk, Vedúci redaktor PhDr. Vladimír Dočkal, CSc. Tajomníčka redakcie PhDr. Luba Medvedová. Redaktorka Mgr. Katarína Eiselová. Časopis vychádza 4 razy ročne. Ročné predplatné 150,- Sk, jednotlivé čísla v priamom predaji 40,- Sk. Tlačí Academic Electronic Press, s.r.o. Bratislava. Informácie o predplatnom podáva a objednávky vybavuje IES VÚDPaP, Cyprichova 42, 831 05 Bratislava, tel/fax: 44 888 313. Objednávky v ČR vybavuje SUWECO, s.r.o., Dovoz tisku Praha, Na Žertvách 24, 180 00 Praha 8, tel.: 266035556, 266035262, 266035363, Nevyžiadané rukopisy nevraciam.